

Voordracht voor de vergadering van 23 januari 2024

Portefeuille Afval en Reiniging

Agendapunt <automatisch>

Tekst van openbare besluiten
wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het uitgeven van de SUP-vergoeding ten behoeve van extra activiteiten en intensiveringen om de stad schoner te krijgen, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming VJN.

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Instemmen met het uitgeven van de SUP-vergoeding ten behoeve van extra activiteiten en intensiveringen om de stad schoner te krijgen, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming VJN.
2. In te stemmen met de raadsbrief *Extra activiteiten en intensiveringen om de stad schoner te krijgen*.

Reden spoed

n.v.t.

Kernboodschap

Amsterdam is een prachtige stad waar we trots op zijn. We vinden het dan ook allemaal belangrijk dat het schoon is op straat. Maar Amsterdam is niet altijd overal schoon en dat is voor Amsterdammers een grote ergernis. Daarom willen we de middelen uit de Single use plastics zwerfafvalvergoeding (SUP) inzetten om de stad snel schoner en (rest)afvalvrij te krijgen. Om vlot tot actie over te kunnen gaan starten we, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024, met de uitvoering van extra activiteiten en intensiveringen.

Bestuurlijke achtergrond

In de raadsbrief Een schonere en afvalvrije stad d.d. 29 november 2023 is de raad als volgt geïnformeerd:

- *Vanaf 1 januari 2023 geldt de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de opruimkosten voor zwerfafval. Dit betekent dat producenten van producten die veel terugkomen in het zwerfafval gaan meebetalen aan de opruimkosten die gemeenten maken. De extra middelen ontvangen wij vanaf 2024 via de Single use plastics zwerfafvalvergoeding (SUP). In de winter ontvangt u een bestedingsvoorstel van de SUP-middelen als voorschot op de voorjaarsnota 2024.*

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder a Gemeentewet

Het college is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of burgemeester hiermee is belast.

Artikel 189, eerste lid jo artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet en artikel 6, eerste lid, van de Financiële verordening gemeente Amsterdam

Voor alle taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarvoor beschikbaar stelt, alsmede de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden. De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting of een begrotingswijziging.

Artikel 6, tweede lid, van de Financiële verordening gemeente Amsterdam

Het college draagt er zorg voor, dat alle door de raad vastgestelde wijzigingen van de begroting en investeringskredieten juist en volledig in de budgetten van de programma's, de programmaonderdelen en de budgetten van de investeringskredieten worden verwerkt.

Onderbouwing beslispunten

Ad 1. Instemmen met het uitgeven van de SUP-vergoeding ten behoeve van extra activiteiten en intensiveringen om de stad schoner te krijgen, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming VJN.

Vanaf 1 januari 2023 geldt de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de opruimkosten voor zwerfafval. Dit betekent dat producenten van producten die veel terugkomen in het zwerfafval gaan meebetalen aan de opruim- en verwerkingskosten die gemeenten maken. Deze extra middelen ontvangt de gemeente Amsterdam vanaf 2024 via de Single use plastics zwerfafvalvergoeding (SUP). De proefberekening is bekend en de gemeente Amsterdam zal uiterlijk 1 november 2024, met terugwerkende kracht over 2023, naar verwachting circa 12 miljoen¹ ontvangen. Het betreft een structurele vergoeding, maar het kan zijn dat de vergoeding de komende jaren wordt aangepast². Het is niet-geoormerkt geld dat naar de Algemene Middelen gaat als er geen andere bestemming voor wordt vastgelegd.

¹ Het is moeilijk in te schatten in hoeverre het definitief (in november 2024) te ontvangen bedrag hiervan zal afwijken. Dit wordt bekend nadat op 1 juni de bijdrage per product wordt gepubliceerd tezamen met de wegingsfactoren voor overheidsorganisaties.. In het bestedingsvoorstel wordt er rekening mee gehouden dat de vergoeding lager kan uitvallen.

² Het beleid is erop gericht om het plastic zwerfafval te doen afnemen. Een afname van het plastic zwerfafval leidt vervolgens tot een afname van de vergoeding, die immers o.a. bepaald wordt op basis van de hoeveelheid producten die in de handel zijn gebracht en het aandeel plastic in het zwerfafval. Een jaarlijkse afbouw van deze vergoeding is dan logischerwijs te verwachten, alleen is het tempo daarvan nog ongewis. In het bestedingsvoorstel wordt daarom rekening gehouden met de benodigde flexibiliteit om extra lasten weer te kunnen afbouwen.

Omdat het gaat om een vergoeding van de producenten aan de gebiedsbeheerders van de openbare ruimte voor het (laten) opruimen van het zwerfafval, stellen we voor de vergoeding te besteden aan het thema Afval en Reiniging, programmaonderdeel 2.3. Dat willen we doen door met een gebiedsgerichte aanpak met extra activiteiten en intensiveringen in te zetten op:

- *Afvalpreventie*: dit draagt bij aan een circulaire economie en als er geen afval ontstaat, hoeven we het ook niet op te ruimen.
- *Participatie en medebeheer*: we kunnen het als gemeente niet alleen, we hebben de hulp van Amsterdammers en ondernemers hard nodig. Dit gaan we nadrukkelijker faciliteren.
- *Afval en reiniging*: sommige plekken in de stad blijven hardnekkig vies. Door extra middelen en capaciteit beschikbaar te stellen voor deze aanpak kunnen we deze plekken op een duurzame manier beter schoon krijgen.
- *Handhaving*: het is wenselijk om meer capaciteit te hebben om Amsterdammers en ondernemers voor te lichten en aan te spreken als ze zich niet aan de regels houden, of handhavend op te treden als dat nodig is.

In onderstaande tabel zijn de geraamde kosten per thema vermeld. In het bestedingsvoorstel is er rekening mee gehouden dat de SUP-gelden lager dan de proefberekening kunnen uitvallen, verlaagd kunnen worden, of kunnen wegvallen³.

Thema	2024 (€)	2025 (€)	2026 (€)	2027 e.v. (€)
Afvalpreventie	5.1, 2, b			
Participatie en medebeheer				
Afval en reiniging				
Handhaving				
Totaal				

Voor 2024 zijn minder kosten geraamd dan voor 2025 en de jaren daarna omdat in dit opstartjaar minder kosten gemaakt worden. Daarnaast zijn voor bepaalde activiteiten reserveringen opgenomen omdat deze mogelijk niet (helemaal) uitgevoerd hoeven te worden. Voorbeeld hiervan is de reservering voor het uitvoeren van de aanbevelingen van het burgerberaad schone stad. Hierdoor zal met name in het eerste jaar een deel van de middelen overblijven en blijven de kosten voor 2025 en de jaren daarna binnen het budget dat naar verwachting beschikbaar is. Het bestuur kan via de P&C cyclus keuzes maken op welke manier, in opmaat naar volledige besteding, de resterende middelen bestemd worden.

Volgens de begrotingsregels is de bestemming van deze middelen onderdeel van de integrale besluitvorming (Voorjaarsnota). Rekening houdend met de urgentie om de stad schoner te krijgen, willen we hierop niet wachten en de middelen die beschikbaar komen nu inzetten om de stad schoner te krijgen. Met dit collegebesluit zullen wij daarom vooruitlopend op de definitieve besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024 alvast starten met de voor 2024 voorgestelde extra activiteiten en intensiveringen waarbij we geen nieuwe verplichtingen met externen aangaan die niet snel beëindigd kunnen worden. De lasten worden gedekt uit de lopende exploitatie en budgettair gerepareerd bij de

³ Het betreft extra activiteiten en intensiveringen die afgeschaald kunnen worden. Nieuwe reinigers kunnen in dienst blijven omdat er binnenkort formatieplekken vrijkomen van medewerkers die met pensioen gaan.

Voorjaarsnota 2024. Deze winter wordt de gemeenteraad hierover middels een brief (zie Ad2) geïnformeerd.

Ad2. Instemmen met de raadsbrief *Extra activiteiten en intensiveringen om de stad schoner te krijgen*

Het college wordt gevraagd in te stemmen met de bijgesloten raadsbrief waarmee de gemeenteraad in deze winter wordt geïnformeerd over de extra activiteiten en intensiveringen die het college uitvoert om de stad schoner te krijgen, vooruitlopend op definitieve besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024.

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt?

De baten van de te ontvangen SUP vergoeding en de lasten van de extra activiteiten en intensiveringen worden bij de Voorjaarsnota 2024 in de begroting verwerkt.

Risico's

Minder budget

Er is een risico dat de SUP-gelden lager uitvallen dan verwacht. Als dit gebeurt kunnen de extra activiteiten en intensiveringen afgeschaald worden om het passend te maken binnen het beschikbare budget.

Geen budget

Er is een risico dat de gemeenteraad bij de VJN 2024 besluit om de SUP-gelden niet (volledig) toe te kennen aan het thema Afval en Reiniging. De extra activiteiten en intensiveringen worden dan direct afgeschaald. Omdat er in deze situatie al wel kosten zijn gemaakt en verplichtingen zijn aangegaan, levert dit een risico op. Dit risico is ingeschat op maximaal 3,5 miljoen aan kosten die tot dan toe zijn gemaakt. In deze situatie zal ruimte gevonden worden binnen programmaonderdeel 2.3.

Communicatie

Binnen de gemeente

Raadsbrief *Extra activiteiten en intensiveringen om de stad schoner te krijgen*

Buiten de gemeente

Raadsbrief *Extra activiteiten en intensiveringen om de stad schoner te krijgen*

Documenten

Registratienr.	Naam
<automatisch>	Raadsbrief Extra activiteiten en intensiveringen om de stad schoner te krijgen
<automatisch>	<Vrije tekst>

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Hugo Lases, 06 8253 1257, h.lases@amsterdam.nl

Besluit college van burgemeester en wethouders

<automatisch, na afloop vergadering>

Portefeuille
Openbare Ruimte en Groen
Agendapunt

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van 23 januari 2023